

Rakennusteknisten töiden hankinta, hankintaohjelman johdosta asian uusi käsittely

YLKV 27.10.2021 § 115

790/02.08.00.04/2021

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 050 304 1234

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh 050 354 0121

projekti-insinööri Stefan Lindholm, puh. 040 480 8650

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Asian käsittelyä koskeva tausta

Kauniainen ja Espoo ovat yhdessä kilpailuttaneet rakennusteknisten töiden hankintaa neljäksi vuodeksi 2020 – 2024, Espoon vastatessa hankinnan käytännön järjestelyistä. Hankinnan kohteena on kaupunkien omistuksessa tai vuokralla olevien rakennusten kuten koulujen, päiväkotien, toimistorakennusten, uimahallien, urheilurakennusten, väestösuojien, terveysasemien ym. rakennustekniset korjaustyöt. Kauniaisten osalta kyse on osa-alueista 1 /isot ja minikilpailutettavat työt, osa-alue 4 /Kauniainen pienet suoraan tilattavat työt ja osa-alue 8 /sisäilmakorjaustyöt. Kaupungin tilakeskus teettää sekä ennalta arvaamattomia korjaustöitä että suunnitellusti korjaustöitä investointeina, hyväksytyin talousarvion mukaisesti.

Espoo teki oman hankintapäätöksensä 26.6.2020. ATL-Rakennushuolto Oy teki 8.7.2020 hankintaohjelman vaatimuksen Espoon hankintapäätöksestä.

Yhdyskuntavaliokunta käsitteli rakennusteknisiä töitä koskevan hankinnan 25.8.2020 (§ 86) ja päätti silloin eräiden poissulkemisten jälkeen valita rakennusteknisten töiden urakoitsijoiksi osa-alueittain liitteessä 3 luetellut yritykset. Yhdyskuntavaliokunnan päätös on luettavissa täältä: <https://kauniainenfi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=20202968-15>. Päätöksen mukaan muiden ohessa HelMir Rakennus Oy tuli valituksi osa-alueen 4 (Kauniainen / pienet suoraan tilattavat työt) urakoitsijaksi. Kauniaisten hankintapäätös on lähetetty kaikille tarjoajille tiedoksi sähköpostitse 28.8.2020.

ATL-Rakennushuolto Oy teki yhdyskuntavaliokunnan valintapäätöksestä määräjän puitteissa 11.9.2020 **hankintaohjelman**. ATL-Rakennushuolto Oy vaati kaupunkia kumoamaan tekemänsä hankintapäätöksen siltä osin kuin päätöksessä oli valittu HelMir Rakennus Oy osa-alueelle 4 ja poissulkemaan päätöksellään HelMir Rakennus Oy:n tarjouksen. Hankintaohjelma on **oheismateriaalina (extranetissä, vain valiokunnan jäsenille)**.

ATL-Rakennushuolto Oy:n Espoolle kesällä tekemän hankintaohjelman vaatimuksen johdosta Espoo teki 16.9.2020 uuden hankintapäätöksen. Uudessa päätöksessään Espoo päätti kumota aiemman hankintapäätöksensä siltä osin kuin HelMir Rakennus Oy oli valittu palveluntuottajaksi ja sulkea HelMir Rakennus Oy:n tarjouksen rakennusteknisten töiden tarjouskilpailun ulkopuolelle. Lisäksi Espoo vertaili osa-alueet uudelleen ja valitsi yritykset rakennusteknisten töiden eri osa-alueiden palveluntuottajiksi. Espoon päätös 16.9.2020 (ilman liitteitä) on **oheismateriaalina**.

HelMir Rakennus Oy valitti markkinaoikeuteen Espoon kaupungin 16.9.2020 päivätystä päätöksestä.

Kauniaisten kaupunki pyysi toisaalta 22.9.2020 **HelMir Rakennus Oy:lta lausuman** ATL-Rakennushuolto Oy:n Kauniaisten kaupungille tekemän hankintaoikaisun johdosta. HelMir Rakennus Oy toimitti lausumansa kaupungille 2.10.2020, **oheismateriaalina (extranetissä, vain valiokunnan jäsenille)**. Lausumassaan HelMir Rakennus Oy kiisti esitetyt vaatimukset kokonaisuudessaan.

Tuossa vaiheessa asian valmistelijat katsoivat, ettei ole tarkoituksenmukaista käsitellä ATL- Rakennushuolto Oy:n tekemää hankintaoikaisua ennen kuin HelMir Rakennus Oy:n valituksesta on saatu lainvoimainen tuomioistuimen päätös. Osapuolille on 22.10.2020 ilmoitettu, että asian käsittely jätetään Kauniaisissa lepäämään, kunnes asian käsittelyä on edellä ilmoitetun perusteella tarkoituksenmukaista jatkaa.

Todettakoon, että yhdyskuntavaliokunnan päätökseen 25.8.2020 (§ 86) ei haettu muutosta osa-alueiden 1 ja 8 osalta. Kauniaisten kaupunki on joulukuussa 2020 tehnyt urakkasopimukset kaikkien muiden valittujen urakoitsijoiden paitsi HelMir Rakennus Oy:n kanssa, eli osa-alueiden 1 ja 8 osalta, sekä osa-alueen 4 osalta yhdeksän valitun tarjoajan kanssa (HelMir Rakennus Oy:n ollessa kymmenes).

Markkinaoikeus on jo 8.3.2021 antanut asiassa päätöksensä nro 76/21, mutta Espoo on toimittanut mainitun päätöksen kaupungille sen pyynnöstä vasta 17.8.2021 ATL-Rakennushuolto Oy:ltä tulleen tiedustelun jälkeen. Markkinaoikeuden päätös on luettavissa täältä: <https://www.markkinaoikeus.fi/fi/index/paatokset/hankinta-asiat/mao7621.html>. Markkinaoikeuden päätöksen mukaan hankintayksikkö (Espoon kaupunki) ei ole menetellyt hankinnassaan valittajan HelMir Rakennus Oy:n esittämin tavoin hankintasäännösten vastaisesti ja valitus hylättiin. Päätös on lainvoimainen.

Kaupunki on 10.9.2021 varannut HelMir Rakennus Oy:lle mahdollisuuden lausua asiassa uudelleen. **HelMir Rakennus Oy** on 21.9.2021 toimittanut **lausumansa** liitteineen ja samalla ilmoittanut kaikkien asiakirjojen olevan salassa pidettäviä. Lausuma on **oheismateriaalina (extranetissä, vain valiokunnan jäsenille)**.

Kaupunki on arvioinut, että HelMir Rakennus Oy:n lausumaan ei sisälly lain nojalla sellaisia tietoja, joiden johdosta se olisi katsottava salassa pidettäväksi suhteessa asianosaiseen, ja varasi ATL-Rakennushuolto Oy:lle mahdollisuuden antaa vastaselityksen HelMir Rakennus Oy:n lausumaan.

ATL-Rakennushuolto Oy on antanut **vastaselityksensä** 8.10.2021. Vastaselitys on **oheismateriaalina (extranetissä, vain valiokunnan jäsenille)**.

Lisälausumissa ei ole tullut esiin mitään asian ratkaisuun vaikuttavaa uutta selvitystä.

Yhteenvedo nyt käsiteltävänä olevasta asiasta

Kaupungin tulee ottaa kantaa ATL-Rakennushuolto Oy:n esittämään vaatimukseen yhdyskuntavaliokunnan 25.8.2020 (§ 86) tekemän päätöksen kumoamisesta siltä osin kuin päätöksessä oli valittu HelMir Rakennus Oy osa-alueelle 4 ja vaatimukseen HelMir Rakennus Oy:n tarjouksen pois sulkemisesta.

Mikäli kaupunki hyväksyy hankintaoikaisuvaatimuksen, sen tulee

1. kumota 25.8.2020 (§ 86) tehty hankintapäätös osa-alueen 4 osalta siltä osin kuin HelMir Rakennus Oy on valittu palveluntuottajaksi,
2. sulkea HelMir Rakennus Oy:n tarjouksen rakennusteknisten töiden tarjouskilpailun ulkopuolelle,
3. vertailla rakennusteknisten töiden osa-alue 4 uudelleen,
4. valita palveluntuottajat rakennusteknisten töiden osa-alueelle 4 palveluntuottajiksi.

HelMir Rakennus Oy:n pois sulkeminen tarjouskilpailusta

ATL-Rakennus Oy on perustellut vaatimustaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (jatkossa hankintalain) 81 § 1 momentin 3, 9 ja 10 kohdan poissulkemisperusteilla. Markkinaoikeus on ratkaisussaan 8.3.2021 myös tutkinut mainitun lainsäädännön 5. kohtaa.

Hankintalain 81 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi päätöksellään sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle ehdokkaan tai tarjoajan:

- 3) joka on ammattitoiminnassaan syyllistynyt sen luotettavuuden kyseenalaistavaan vakavaan virheeseen, jonka hankintayksikkö voi näyttää toteen;
- 5) joka on rikkonut Suomen tai Euroopan unionin lainsäädännön, työehtosopimusten taikka liitteessä C lueteltujen kansainvälisten sopimusten ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita, ja hankintayksikkö voi näyttää rikkomuksen toteen;
- 9) jonka suorituksissa aikaisemmissa hankintasopimuksissa tai käyttöoikeussopimuksissa on ollut merkittäviä tai toistuvia puutteita jonkin keskeisen vaatimuksen toteuttamisessa; lisäedellytyksenä on, että puutteet ovat johtaneet kyseisen aikaisemman sopimuksen ennenaikaiseen irtisanomiseen, purkamiseen, vahingonkorvauksiin tai muihin vastaaviin sanktioihin;
- 10) joka on syyllistynyt olennaisesti väärin tietojen antamiseen ilmoittaessaan hankintayksikölle tässä luvussa tarkoitettuja tietoja tai laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen.

HelMir Rakennus Oy on vastalausumassaan esittänyt, että asiassa ei ole yhtiön osalta ollut käsillä hankintalain 81 §:n mukaisia harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita, jolloin mikäli Kauniaisten kaupunki sulkee HelMirin pois tarjouskilpailusta, syyllistyy se hankintalain vastaiseen menettelyyn.

Markkinaoikeus on päätöksessään 8.3.2021 katsonut, ettei hankintayksikkö (Espoon kaupunki) ole menetellyt virheellisesti katsoessaan, että valittajan poissulkemiselle on ollut hankintalain 81 §:n 1 momentin 3 kohdan mukainen peruste. Vastaavaan lopputulokseen markkinaoikeus tuli mainitun lainsäädännön 5 ja 10 kohtien osalta, markkinaoikeuden samalla katsoessa, ettei käytännössä yhtä ja samaa menettelyä voida pitää sekä hankintalain 81 §:n 1 momentin 5 kohdan ja 9 kohdan mukaisena poissulkemisperusteena. Markkinaoikeuden mukaan HelMir Rakennus Oy ei ole hankintayksikölle antamassaan selvityksessä tuonut esille sellaisia sen toteuttamia toimenpiteitä, joiden nojalla valittajaa voitaisiin pitää hankintalain 82 §:n tarkoittamalla tavalla luotettavana siitä huolimatta, että tarjoajaa rasittaa 81 §:ssä tarkoitettu poissulkemisperuste. HelMir Rakennus Oy ei ole myöskään markkinaoikeudessa tuonut esille sellaisia toimenpiteitä, joiden perusteella sen luotettavuudesta olisi saatu riittävät takeet. Edellä todetun perusteella markkinaoikeus on katsonut, ettei hankintayksikkö ole menetellyt hankintasäännösten vastaisesti sulkiessaan HelMir Rakennus Oy:n tarjouskilpailusta harkinnanvaraisten poissulkemisperusteiden nojalla. Markkinaoikeuden päätös on lainvoimainen.

Kaupungilla ei ole syytä arvioida asiaa toisin kuin Espoo hankintapäätöksessään 16.9.2020 ja markkinaoikeus päätöksessään 8.3.2021, minkä takia kaupunki viittaa

näihin suoraan poissulkemisperusteiden osalta. Espoon hankintapäätöksen liitteenä olleet perustelut ovat **liitteenä 1 (salassa pidettävä, Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24.1 §:n 20 kohta)**. Todettakoon, että kummankaan tahon päätös ei ole perustunut vastuuvakuutustodistuksia koskeviin väitteisiin.

Näin ollen kaupunki päättää kumota yhdyskuntavaliokunnan 25.8.2020 (§ 86) tekemän päätöksen siltä osin kuin HelMir Rakennus Oy on valittu osa-alueen 4 palveluntuottajaksi sekä sulkea HelMir Rakennus Oy:n tarjouskilpailusta.

Todettakoon, että yhdyskuntavaliokunnan päätökseen 25.8.2020 (§ 86) ei ole haettu muutosta osa-alueiden 1 ja 8 osalta, ja ettei HelMir Rakennus Oy ollut tullut valittua näihin osa-alueisiin, minkä takia yhdyskuntavaliokunnan päätös 25.8.2020 ei muutu osa-alueiden 1 ja 8 osalta.

Rakennusteknisten töiden osa-alue 4 uudelleen vertailu

Edellisessä kohdassa lausutun johdosta tarjousten vertailu tulee suorittaa uudelleen niiden tarjoajien kesken, jotka täyttivät asetetut soveltuvuusvaatimukset ja antoivat tarjouspyynnön mukaisen tarjouksen. Edellä mainitusta johtuen vertailu suoritetaan vain osa-alueen 4 osalta. Tarjouskilpailun aikaisemmat vaiheet ilmenevät yhdyskuntavaliokunnan 25.8.2020 (§ 86) päätöksestä, eikä niitä ole tarkoituksenmukaista enää toistaa, vaan kaupunki viittaa aiemmassa päätöksessään lausuttuun kohtaan *"Tarjousten käsittely ja vertailu"* saakka.

Tarjouskilpailussa mukana olevat hankinnan osa-alueelle 4 annetut tarjoukset vertaillaan tarjouspyynnöstä ja yhdyskuntavaliokunnan hankintapäätöksestä 25.8.2020 § 86 ilmenevin perustein.

Grauline Oy:n tarjous on jo aiemmin suljettu pois tarjouskilpailusta myös osa-alueelta 4 yhdyskuntavaliokunnan hankintapäätöksestä 25.8.2020 § 86 ilmenevin perustein.

Hankinnan osa-alueelle 4 tarjouksen antaneet muut tarjoajat olivat antaneet asianmukaiset vakuutukset edellytysten täyttämiseksi ja etenivät näin ollen tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastamiseen. Muut tarjoukset hankinnan osa-alueella 4 olivat tarjouspyynnön mukaisia.

Tarjousten vertailuun etenivät näin ollen osa-alueen 4 osalta (maantieteellinen alue 3, Kauniainen / pienet suoraan tilattavat työt):

Arvokatot Oy (2666122-9)
ATL-Rakennushuolto Oy (0915975-5)
Delete Finland Oy (1075521-2)
Es Urakointi Oy (2103782-2)
Ideaalitalo Oy (2803471-2)
Insinööritoimisto Peltomäki Oy (0307517-1)
JokaRak Oy (2406761-3)
KM-Tekniikka Oy (2090395-2)
Maalaus ja Saneeraus Matti Virtanen Oy (0669114-8)
Mijorak Oy (3091423-3)
Mirlux Oy (2678051-9)
Oy Malgon Ltd (0828045-7)
Parmatic OY (0520155-7)

Parru-Yhtiöt Oy (2677892-9)
PN Palvelut Oy (2006618-9)
Rakennus Tammi Oy (2025665-2)
Rakennus-Ferdi Oy (1795300-0)
Rakennusinsinööritoimisto Nortia Oy (2307607-5)
RKV-Tekniikka Oy (2410118-0)
Rouvari Oy (2267965-9)
Sanerkas Oy (0959465-0)
SRG Korjausrakointi Oy (2423738-7)
Sävyrakenne Oy (1026824-6)
Torginol Teollisuuslattiat Oy (0115234-8)
Trio Korjausrakentaja Oy (0935043-7)
Tuni Oy (2535570-5)
Uudenmaan Takuurakenne Oy (1777738-5)
Venax Oy (2212733-6)
VT-Energia Oy (1852767-9)

Hankintayksikkö on vertailut hankinnan osa-alueen 4 tarjoukset yhdyskuntavaliokunnan päätöksestä 25.8.2020 § 86 ilmenevien valintaperusteiden mukaisesti.

Tarjousten saamat hinta- ja laatuvertailupisteet on esitetty hankintapäätöksen liitteenä olevassa **liitteessä 2** "Vertailutaulukko, uusi".

Sopimuskaudelle osa-alueelle 4 valitut palveluntuottajat on lueteltu **liitteessä 3** "Valitut urakoitsijat, uusi".

Espoon hankintakeskus on tutkinut sopimuskaudelle valittavien yritysten osalta ajantasaiset todistukset ja selvitykset sen varmistamiseksi, ettei tarjoaja rasita pakollinen tai harkinnanvarainen poissulkemisperuste, ja että tarjoaja täyttää asetetut soveltuvuusvaatimukset. Tarjoajia ei rasita poissulkemisperuste ja ne täyttävät asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Sopimuskaudelle valittavat tarjoajat jotka käyttävät alihankkijoita on lueteltu **liitteessä 4** "Alihankkija, uusi".

Päätöksenteossa on sovellettu hankintalakia.

Yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju:

Yhdyskuntavaliokunta päättää,

1. kumota hankintapäätöksen 25.8.2020 § 86 osa-alueen 4 osalta niiltä osin kuin HelMir Rakennus Oy on valittu palveluntuottajaksi,
2. sulkea HelMir Rakennus Oy:n tarjouksen rakennusteknisten töiden tarjouskilpailun ulkopuolelle,
3. vertailla rakennusteknisten töiden osa-alue 4 uudelleen ja
4. valita rakennusteknisten töiden urakoitsijoiksi osa-alueelle 4 liitteessä 3 "Valitut urakoitsijat, uusi" luetellut yritykset.

Yhdyskuntavaliokunnan päätös 25.8.2020 (§ 86) ei muutu sijalla 1-9 olevien urakoitsijoiden osalta. Yhdyskuntavaliokunnan päätöksen 25.8.2020 perusteella jo allekirjoitetut Kauniaisten kaupungin ja valittujen palveluntuottajien väliset

hankintasopimukset pysyvät voimassa tämän päätöksen mukaisten valittujen palveluntuottajien osalta sellaisenaan.

Uudeksi palveluntuottajaksi valitun osalta hankintasopimus ei synny tällä hankintapäätöksellä, vaan vasta myöhemmin tehtävän kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella. Hankintapäätös voidaan panna täytäntöön aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

- Liite 1 Espoon kaupungin hankintapäätöksen 16.9.2020 perustelut (salassa pidettävä, Extranet)
- Liite 2 Vertailutaulukko uusi (Extranet)
- Liite 3 Valitut urakoitsijat, uusi (Extranet)
- Liite 4 Alihankkija, uusi (Extranet)

Oheismateriaali:

- ATL-Rakennushuolto Oy:n hankintaoikaisuvaatimus 11.9.2020 (Extranet)
- Espoon hankintapäätös 16.9.2020
- HelMir Rakennus Oy:n lausuma 2.10.2020 (Extranet)
- HelMir Rakennus Oy:n lausuma 21.9.2021 (Extranet)
- ATL-Rakennushuolto Oy:n vastaselitys 8.10.2021 (Extranet)

Jakelu:

Asianosaiset